

Oponentský posudek na bakalářskou práci.

Autorka: Jana Menoušková

Název práce: Edukace pacienta při perorální antikoagulační terapii Warfarinem

Posuzovatelka: Vlasta Wasyliwová

Posudek předán dne: 24. 5. 2010

Hodnocení: Warfarin - antikoagulační lék, je indikován, často dlouhodobě, u značného počtu nemocných ve všech věkových kategoriích dospělé populace. Správně stanovená dávka minimalizuje výskyt, někdy i velmi závažných, komplikací. Terapeutická dávka je ovlivněna mnoha faktory v životě nemocného, a proto je nutné, aby pacienti znali a dodržovali všechny zásady správné léčby a léčebného režimu. Zmapování znalostí nemocných a doporučený způsob edukace považuji za velmi přínosný a záslužný. S problematikou léčby Warfarinem se setkávají zdravotníci v různých oborech.

Cílem práce je zmapovat edukovanost pacientů léčených antikoagulačním lékem Warfarin, zjistit informovanost pacientů o správném užívání a rizicích této léčby a znalosti v této problematice vyhodnotit. Dalším cílem práce je navrhnout edukační hodinu teorie a vytvořit návrh informační brožury pro nemocné.

Teoretická část je velmi pečlivě a přehledně zpracovaná. Zahrnuje charakteristiku edukace, pojmy a faktory související s edukací, kompetence sestry a přístup pacientů k edukaci. Upozorňuje na význam a specifika edukace pacienta léčeného Warfarinem v kardiologické ambulanci. Dále se věnuje otázkám souvisejícím s antikoagulační terapií a zejména problematiku podávání Warfarinu.

Empirická část uvádí výzkumné šetření provedené metodou kvantitativního výzkumu za použití anonymního nestandardizovaného dotazníku, který obsahoval 25 uzavřených a polouzavřených dobře zvolených otázek. Dotazníkové šetření proběhlo u 50 nemocných sledovaných v kardiologické ambulanci ve Velkém Meziříčí. Výsledky jsou přehledně uvedeny v tabulkách (správné odpovědi vtištěny tučně), doplněných stručným komentářem a grafickým znázorněním. Podrobně jsou rozebrány v kapitole diskuze.

Druhý cíl práce byl také splněn. Je vypracovaný velmi pěkný návrh edukačního plánu pro teoretickou informační hodinu a návrh brožury pro písemnou informaci nemocným.

V závěru výzkumné práce je poukázáno na zjištění velmi dobré úrovně znalostí respondentů v problematice antikoagulační léčby Warfarinem. Jen malá část odpovědí není uvedena správně nebo v plné šíři. Přesto autorka doporučuje při každé kontrole v ambulanci, opakování podstatných doporučení v léčebném režimu a v určitých časových intervalech provádět edukaci nemocných formou rozhovorů a kladení otázek.

Bohatá a vhodně vybraná literatura svědčí o zájmu autorky o tuto problematiku. Získané znalosti a jejich zřejmé uplatňování v praxi i při zpracování výzkumné práce ukazují na využívání informací z této literatury.

Práci doplňuje 11 velmi vhodně vybraných příloh. Pouze příloha č. 7 je v tomto formátu špatně čitelná.

Celkově hodnotím práci jako velmi kvalitní po stránce obsahové i grafického zpracování.

Vhodně připravený dotazník, zhodnocení výsledků, uspořádání a obsah teoretické části i pěkné zpracování diskuze lze jen pochválit. Dosažené výsledky jsou jistě zásluhou dobře vedeného i vybaveného pracoviště a kvalitou zdejšího personálu. Podle mých osobních zkušeností a rozhovorů s nemocnými se domnívám, že při takovémto šetření v širším okruhu nemocných, kteří jsou léčeni Warfarinem, by výsledky nedopadly takto dobře. Autorka uvádí, že srovnatelný výzkum nenalezla. Myslím si, že tato práce by měla být podnětem k věnování se problematice edukace nemocných při léčbě Warfarinem v praxi i v následném výzkumném šetření na dalších pracovištích.

Moje připomínky jsou jen k prakticky nevýznamným maličkostem:

1. v práci se vyskytlo jen několik překlepů (např. str. 43 poslední řádek textu...ta místo tak, příloha str. 91 v nadpise ...inetrakce místo interakce)
2. v textu jsou použity 2x za sebou závorky (str. 11 a str. 22), zde lze použít pomlčky nebo lomítka
3. posun v číslování stránek (zřejmě v tisku), takže v seznamu tabulek většina čísel stránek neodpovídá číslům v textu (tabulky č. 1 – 4, č. 10 – 27, č. 29)

Otázky k obhajobě:

1. V kterou denní dobu je vhodné užívat Warfarin? (v práci je uvedeno na str. 27... optimálně ráno či dopoledne, na str. 29 nejlépe v polední dávce a v návrhu brožury pro nemocné se doporučuje užívat Warfarin večer).

2. Monitorování hodnot INR z kapilární krve bez časové prodlevy a dalších úkonů při laboratorním zpracování je jistě velkým přínosem pro nemocné i zdravotníky. Nevíte, jak je v naší republice rozšířeno používání přístrojů – přenosných koagulometrů, jako je např. na vašem pracovišti používaný CoaguChek XS?

Navrhuji klasifikaci :

výborně

Vlasta Wasyliwová